

Virksomhetens art og hvor den drives

Læringsverkstedet AS er et drifts- og eiendomsselskap for barnehager med hovedkontor beliggende i Ullensaker kommune. Læringsverkstedet drev 88 barnehager per 31.12.2014 i 40 ulike kommuner. Det er ca. 6.100 barn i barnehagene. 19 av barnehagene ligger i hvert sitt datterselskap, resten drives i Læringsverkstedet AS.

Virksomhetens forretningside er å drive et pedagogisk og administrativt konsept for barnehager slik at dette blir etterspurt av markedet.

Rettvisende oversikt over utvikling og resultat

Selskapet har hatt en omsetningsøkning på 20 %. Resultatgraden er på 5 % før skatt, mot 2,5% i 2013. Hovedårsaken til resultatbedringen er et noe høyere tilskuddsnivå samt en bedre balansert bemanning ute i barnehagene. Selskapet har en egenkapitalandel på 8,5 %, en bedring på 1,5 % poeng fra 2013. Selskapets likviditet er god, og bankbeholdningen har økt med ca 2 millioner i 2014. Forskjell mellom driftsresultat og kontantstrøm fra drift er stort sett knyttet til avskrivninger, samt betalte renter.

I 2014 har selskapet bygget fem barnehager, hvorav 3 er nye og 2 er utvidelser på eksisterende barnehager. Det er foretatt 4 oppkjøp av etablerte barnehager. Selskapet har fusjonert inn 3 heleide datterselskaper.

Finansiell og operasjonell risiko

Finansiell risiko for selskapet anses som lav. I hovedsak finansieres direkte investeringer i barnehager gjennom langsiktige lån i Husbanken, mens andre typer langsiktige lån primært er i Sparebanken Sør og Danske Bank. Selskapet har inngått fastrentelån på til sammen MNOK 360 med en rente på 2,1 % til 5,1 %. Dette bidrar til å redusere selskapets finansielle risiko.

Læringsverkstedet AS har et langvarig og godt kundeforhold til våre finansieringspartnere, og anser kredittrisiko og likviditetsrisiko som lav.

Av markedsrisiko kan nevnes tilskuddsordning for private barnehager. Dagens ordning gir store variasjoner imellom de enkelte kommunene, og er lite forutsigbar. Det er foreslått endringer i regelverket og departementet har sendt ut to forslag på høring. Utgangspunktet er at nye regler skal gjelde fra 1.1.2016.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Læringsverkstedet AS er et rent driftsselskap, og driver i liten grad forsknings- og utviklingsaktiviteter. Disse oppgavene utføres i morselskap.

Læringsverkstedet AS –Årsberetning for 2014

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2014 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

I inneværende år forventes vekst i omsetningen. Selskapet har så langt i 2015 overtatt eller etablert 10 barnehager og det er planlagt etablering av 3 nye barnehager i løpet av høsten 2015. Det jobbes også med oppkjøp av ytterligere barnehager i løpet av året.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet i selskapet i 2014 utgjorde 9,06 % av total arbeidstid. Langtidsfravær utover 16 dager utgjorde 5,85 % (2013; 6,3%). Selskapet er en IA bedrift og med sterk fokus på sykefravær og tiltak på dette området. Selskapet vil også i 2015 arbeide med å redusere sykefraværet.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. Arbeidsmiljøet betraktes som godt, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer.

Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Selskapet har pr utgangen av året 1 188 årsverk, av disse er 116 menn (9,7 %). Selskapet har totalt 306 ansatte i deltidsstillinger, av disse er 16 menn.

Selskapet arbeider aktivt og målrettet for likestilling innenfor virksomheten. Ved rekruttering, både internt og eksternt prioriteres personlige kvalifikasjoner fremfor kjønn, det underrepresenterte kjønn vil i større grad bli oppfordret til å søke. På denne måten vil selskapet forsøke å øke andelen av menn i de stillingskategorier hvor denne er særskilt lav.

Det praktiseres like vilkår for alle søkere til stillinger samt ansatte når det gjelder rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering iht. diskrimineringsloven. Lønns- og arbeidsvilkår fastsettes iht. til tariffavtaler og er unntatt subjektiv vurdering for å sikre lik behandling.

Barnehagene har universell utforming slik at de er tilgjengelige for de med nedsatt funksjonsevne. De ansatte i barnehagen arbeider i en skiftordning som kan forårsake at to voksne er alene med ansvaret for barna. Dersom den ene voksne må forlate barnegruppen fordrer dette at gjenværende voksne har tilfredsstillende funksjonsevne til å ivareta sikkerheten for seg selv og barna.

Læringsverkstedet AS –Årsberetning for 2014

Ytre miljø

Selskapets virksomhet er ikke regulert av konsesjoner eller pålegg. Bedriften forurensrer ikke det ytre miljø.

Redegjørrelse for årsregnskapet og resultatdisponeringen

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse med noter uttrykk for virksomhetens resultat for 2014 og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Virksomheten har for 2014 hatt et overskudd på kr 26 003 635,-, som foreslås anvendt ved:

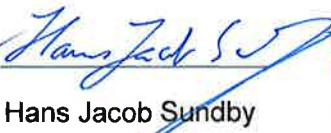
Avsatt utbytte	kr	0,-.
Overført annen egenkapital	kr	<u>26.003.635,-</u>
Sum disponert	kr	<u>26.003.365,-</u>

Jessheim, 28. mai 2015

Gunnar Johansson

Styrets leder

Hans Jacob Sundby

Styremedlem

Andreas Lund Vold

Styremedlem

Silje Veronika Ellingsen

Styremedlem

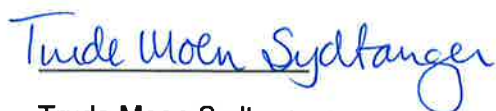
Lise Eikås

Styremedlem

Torill Eskeland

Styremedlem

Trude Moen Sydtangen

Daglig leder

Læringsverkstedet AS

	Note	2014	2013
RESULTATREGNSKAP			
DRIFTSINNTEKTER			
Salgsinntekt	9	120 474 639	102 298 626
Annen driftsinntekt	9	<u>591 920 459</u>	<u>483 615 869</u>
SUM DRIFTSINNTEKTER		<u>712 395 098</u>	<u>585 914 495</u>
DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnad	1	498 718 025	421 199 251
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	3	36 804 182	32 601 364
Annen driftskostnad		<u>113 917 184</u>	<u>92 768 416</u>
SUM DRIFTSKOSTNADER		<u>649 439 391</u>	<u>546 569 031</u>
DRIFTSRESULTAT		<u>62 955 707</u>	<u>39 345 464</u>
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	12	296 072	1 660 774
Annen renteinntekt		934 067	1 045 982
Annen finansinntekt		868	120 130
Rentekostnad til foretak i samme konsern	12	3 152	1 113 711
Annen rentekostnad	8	<u>28 614 923</u>	<u>26 187 872</u>
RESULTAT AV FINANSPOSTER		<u>-27 387 068</u>	<u>-24 474 697</u>
ORDINÆRT RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		<u>35 568 638</u>	<u>14 870 767</u>
Skattekostnad på ordinært resultat	5	<u>9 565 003</u>	<u>3 627 547</u>
ORDINÆRT RESULTAT		<u>26 003 635</u>	<u>11 243 220</u>
ÅRSRESULTAT		<u>26 003 635</u>	<u>11 243 220</u>
OVERFØRINGER			
Overført annen egenkapital	7	<u>26 003 635</u>	<u>11 243 220</u>
SUM OVERFØRINGER		<u>26 003 635</u>	<u>11 243 220</u>

Læringsverkstedet AS

	Note	2014	2013
BALANSE 31.12			
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Goodwill	3, 10	<u>35 879 271</u>	<u>38 543 459</u>
SUM IMMATERIELLE EIENDELER		<u>35 879 271</u>	<u>38 543 459</u>
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	3, 8, 10	898 367 783	752 876 447
Driftsløsøre, inventar og utstyr	3, 8, 10	<u>13 320 153</u>	<u>17 448 047</u>
SUM VARIGE DRIFTSMIDLER		<u>911 687 936</u>	<u>770 324 494</u>
FINANSIELLE DRIFTSMIDLER			
Investeringer i datterselskap	8, 10, 11	100 855 770	93 444 297
Lån til foretak i samme konsern	6, 8	<u>0</u>	<u>61 867 088</u>
SUM FINANSIELLE DRIFTSMIDLER		<u>100 855 770</u>	<u>155 311 385</u>
SUM ANLEGGSMIDLER		<u>1 048 422 977</u>	<u>964 179 338</u>
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Kundefordringer	8	16 020 878	8 344 807
Andre kortsiktige fordringer		21 298 793	34 379 114
Fordringer konsernselskap	6	<u>5 649 075</u>	<u>8 991</u>
SUM FORDRINGER		<u>42 968 746</u>	<u>42 732 912</u>
BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	2	<u>60 299 769</u>	<u>58 112 490</u>
SUM BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.		<u>60 299 769</u>	<u>58 112 490</u>
SUM OMLØPSMIDLER		<u>103 268 515</u>	<u>100 845 402</u>
SUM EIENDELER		<u>1 151 691 492</u>	<u>1 065 024 740</u>

Læringsverkstedet AS

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2014	2013
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Aksjekapital	4, 7	200 000	200 000
Annen innskutt egenkapital	7	<u>815 040</u>	<u>815 040</u>
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		<u>1 015 040</u>	<u>1 015 040</u>
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	7	<u>97 110 457</u>	<u>71 106 823</u>
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		<u>97 110 457</u>	<u>71 106 823</u>
SUM EGENKAPITAL		<u>98 125 498</u>	<u>72 121 863</u>
GJELD			
AVSETNING FOR FORPLIKTELSER			
Pensjonsforpliktelser	1	10 037 086	13 645 441
Utsatt skatt	5	21 583 188	22 324 555
Andre avsetninger for forpliktelser		<u>2 200 000</u>	<u>0</u>
SUM AVSETNING FOR FORPLIKTELSER		<u>33 820 274</u>	<u>35 969 996</u>
ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	867 973 531	748 234 314
Gjeld konsernselskap	6	0	39 621 307
Øvrig langsiktig gjeld		<u>874 050</u>	<u>1 020 600</u>
SUM ANNEN LANGSIKTIG GJELD		<u>868 847 581</u>	<u>788 876 221</u>
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	6	16 801 306	37 376 364
Betalbar skatt	5	9 902 005	7 130 154
Skyldig offentlige avgifter		37 998 511	30 247 350
Gjeld konsernselskap	6	596 362	150 867
Annen kortsiktig gjeld		<u>85 599 957</u>	<u>93 151 925</u>
SUM KORTSIKTIG GJELD		<u>150 898 140</u>	<u>168 056 660</u>
SUM GJELD		<u>1 053 565 995</u>	<u>992 902 877</u>
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		<u>1 151 691 492</u>	<u>1 065 024 740</u>

Jessheim, 28.05.2015
Styret i Læringsverkstedet AS

Gunnar Johansson
Styreleder

Hans Jacob Sundby
Styremedlem

Andreas Lund Vold
Styremedlem

Silje Veronika Ellingsen
Styremedlem

Lise Eikås
Styremedlem

Torill Bækeland
Styremedlem

LÆRINGSVERKSTEDET AS**Kontantstrømoppstilling**

	2014	2013
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	35 568 638	14 870 767
Periodens betalte skatt	-7 229 929	-7 667 793
Tap/gevinst ved salg av anleggsmidler		
Avskrivninger	36 804 182	32 600 927
Endring i kundefordringer	-7 594 648	-4 484 698
Endring i leverandørgjeld	-1 749 195	-10 866 010
Endring i andre fordringer	16 499 573	-5 864 242
Endring i annen kortsiktig gjeld	-2 619 861	29 939 969
Endring i avsetning pensjonsordninger	-3 904 867	7 002 753
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	65 773 893	55 531 673
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		5 615 980
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-187 188 130	-107 600 000
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-9 199 473	-29 840 913
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-196 387 603	-131 824 933
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto opptatt ny langsiktig gjeld	119 739 217	72 682 676
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		
Netto Utbetaling til foretak i samme konsern	56 821 557	-15 884 879
Innbetaling av konserngjeld	-39 704 005	
Utbetaling av annen langsiktig gjeld	-7 320 388	
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	129 536 381	56 797 797
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-1 077 329	-19 495 463
Beholdning bank og kontanter fusjoner 01.01.	3 264 607	28 891 889
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens be	58 112 490	48 716 064
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periode	60 299 768	58 112 490

LÆRINGSVERKSTEDET AS

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2014

Note 0 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Estimater

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av barnehageplasser skjer på leveringstidspunktet. Tilskudd inntektsføres i henhold til mottatte vedtak. Vedtak angående fremtidige tilskudd periodiseres over den perioden de gjelder for. Vedtak for tidligere mottatte tilskudd inntektsføres i sin helhet på tidspunktet for mottatt vedtak.

Omløpsmidler / kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi. Kortsiktig gjeld omfatter normalt gjeld som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Anleggsmidler / langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes økonomiske levetid. Avskrivninger av barnehager starter fra det tidspunktet barnehagen åpner. Langsiktig gjeld omfatter gjeld som forfaller til betaling senere enn ett år etter balansedagen, dog uten at neste års avdrag er omklassifisert som kortsiktig gjeld.

Pensjoner

Selskapet har en ytelsesbasert pensjonsordning. En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. (innbetalt beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av lineær opptjeningsperiode. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid. Det samme gjelder estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Offentlige investeringstilskudd

Investeringstilskudd går til fratrett i eiendelens anskaffelseskost, som føres opp med nettobeløpet i balansen. Tilskuddet kommer indirekte til fratrett i avskrivningene gjennom redusert anskaffelseskost av eiendelen.

Skatt

Årets beregnede betalbare skatt og endring i utsatt skatt / skattefordel er i sin helhet innregnet i resultatregnskapet. Betalbar skatt er beregnet til det som forventes å måtte betales til skattemyndighetene ved bruk av de skattesatser som er vedtatt på balansedagen. Utsatt skatt er vurdert og balanseført til de skattesatser som forventes å gjelde for den perioden da eiendelen realiseres eller forpliktelsen innfris, basert på skattesatser- og regler som gjelder på balansedagen.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Utsatt skatt- / skattefordel innregnes for alle skatteøkende / skattereduserende midlertidige forskjeller som eksisterer pr. 31.12.

Investeringer i andre selskaper

Med unntak for kortsiktige investeringer i børsnoterte aksjer, brukes kostmetoden som prinsipp for investeringer i andre selskaper. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som finansinntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når det er vedtatt.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Datterselskap/ tilknyttet selskap

Datterselskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap er inntektsført samme år som det er avsatt i givers regnskap. Overstiger utbyttet / konsernbidraget andel av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er fratrukket investeringenes verdi i balansen til morselskapet.

Konsolidering

Læringsverkstedet AS er morselskap i mellomkonsern. Vi viser til note 11 for oversikt over datterselskap. Det blir ikke utarbeidet konsernregnskap i mellomkonsern. Selskapene er inkludert i konsernregnskapet til eierselskapet Læringsverkstedet Gruppen AS, og kan fås utlevert ved selskapets hovedkontor i Markavegen 2, 2069 Jessheim.

Fusjon

Alle innfusjonerte selskaper ble fusjonert med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2014. Fusjonene er mor-datterfusjoner og ble gjennomført etter reglene om selskapsrettslig kontinuitet, og gjennomført uten vederlag. Fusjonene er bokført etter reglene om konsernkontinuitet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Endring av regnskapsprinsipp

Selskapet har ikke endret regnskapsprinsipp i 2014.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 1 Spesifikasjon av lønnskostnader, ytelser og andre honorarer

1.1 Spesifikasjon av lønnskostnadene:

	2014	2013
Lønninger	399 062 835	341 898 135
Pensjonskostnader	34 780 406	24 455 018
+ Folketrygdavgift	59 695 772	50 455 354
+ Andre lønnskostnader	5 179 012	4 390 744
= Sum lønnskostnader	498 718 025	421 199 251
Gjennomsnittlig antall årsverk	1165	917

1.2 Spesifikasjon av godtgjørelser til ledende personer og styret

Daglig leder er ansatt i morselskapet Læringsverkstedet Gruppen AS og mottar sin lønn i dette selskapet.

Det er utbetalt totalt kr 10.800 i styrehonorar.

Det foreligger ingen avtale i Læringsverkstedet AS med daglig leder eller styreleder vedrørende særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet. Det foreligger heller ingen pensjonsavtaler, eller avtaler om bonuser, opsjoner eller andre lignende økonomiske fordeler, utover de ordinære pensjons- og bonusavtalene som også øvrige ansatte er omfattet av.

1.3 Spesifikasjon av honorar til revisor.

Det er kostnadsført honorar til revisor med kr. 305.000 ekskl. mva for revisjon, kr 334.000 for særattestasjon og kr 182.975 for annen bistand.

1.4 Obligatorisk tjenestepensjon / pensjonskostnader:

Selskapet har pensjonsordninger som omfatter ca 1 250 personer. Samtlige ansatte er med i en kollektiv pensjonsordning etter Lov om foretakspensjon. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser, som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene knyttet til den kollektive ordningen er dekket gjennom et forsikringssselskap. De ansatte betaler en viss % andel av pensjonspremien selv. Denne egenandelen inngår som en reduksjon i resultatført pensjonskostnad.

Selskapet har også en avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Den nye AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1. januar 2011 er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Selskapets eventuelle netto forpliktelse er dermed ikke balanseført som gjeld.

Selskapet har ingen pensjonister etter den gamle ordningen.

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Bevegelser pensjonsforpliktelse (DBO) inkl. AGA (NOK)	2013	2014
DBO ved periodens begynnelse	49 214 702	112 009 976
DBO IB innfusjonerte og kjøpt virksomhet		11 738 140
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	29 336 397	39 247 600
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	2 132 703	6 053 958
Aktuarielt tap (gevinst)	36 902 273	-3 547 884
AGA av innbetaling pensjonsmidler	-2 925 044	-4 869 737
Pensjonsutbetalinger	-269 106	-858 186
DBO ved periodens slutt	114 391 925	159 773 867

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Bevegelser pensjonsmidler

Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	42 991 677	72 066 500
Pensjonsmidler IB innfusjonerte og kjøpt virksomhet		9 460 000
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	1 294 064	2 687 081
Aktuarielt (tap) gevinst	8 958 373	-9 017 535
Administrasjonskostnader	0	0
Innbetalinger	20 744 992	41 389 196
Pensjonsutbetalinger	-269 106	-858 186
Pensjonsmidler ved periodens slutt	73 720 000	115 727 056

Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse

Netto pensjonsforpliktelse-overfinansiert (underfinansiert) *)	-40 671 925	-44 046 811
Ikke resultatført aktuarielt tap (gevinst)	27 026 484	34 009 725
Balanseført pensjonsforpliktelser inkl AGA **)	-13 645 441	-10 037 096
*) Herav AGA inkludert:	5 026 066	6 611 200
***) Herav AGA inkludert i balanseført forpliktelse:	3 339 820	3 953 292

Periodens pensjonskostnader inkl. AGA

Årets pensjonsopptjening, Service Cost	29 206 272	39 247 600
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1 036 341	6 053 958
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	0	-2 687 081
Betalte premie innskuddsordninger (AFP)	1 348 866	1 657 635
Egenandeler og periodiseringer	-5 787 595	-5 131 419
Resultatført pensjonskostnad	25 803 884	39 140 693

Økonomiske forutsetninger

	31.12.2013	31.12.2014
Diskonteringsrente	4,00 %	2,30%
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,40 %	3,20%
Årlig forventet lønnsvekst	3,75 %	2,75%
Årlig forventet reg. av pensjoner under utbetaling	0,60 %	0,00%
Årlig forventet G-regulering	3,50 %	2,50%
Amortiseringsfaktor (Forventet gjenstående tjenestetid)	21,00	10,00
Ønsket størrelse på korridor i %	10,00 %	10,00 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	14,10 %	14,10 %

Demografiske data

Antall yrkesaktive	1 137	1 213
Gj.snittsalder – yrkesaktive	37,10	38,0
Sum lønn	364 013 054	416 126 000
Gjennomsnittlig lønn	320 677	343 675
Antall pensjonister	23	30

Informasjon om pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse for nye enheter er i 2013 innarbeidet direkte i inngående balanse informasjon. For 2014 er dette vist på egne linjer.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 2 Bundne midler

Av selskapets likvidbeholdning utgjør kr. 18 032 272 bundne skattetreks midler. Fra 2014 inngår selskapet i Læringsverkstedet Gruppens konsernkontosystem. Netto saldo i konsernkontosystemet utgjør Læringsverkstedet Gruppen AS sin saldo ovenfor bankforbindelsen. De enkeltsselskapene som inngår i konsernkontoordningen har formelt sett sin saldo ovenfor Læringsverkstedet Gruppen AS. Per 31.12.2014 utgjør saldo på kontoer som inngår i konsernkontosystemet kr 26 965 612.

Note 3 Varige driftsmidler

	Goodwill	Inventar	Bygninger	Tomter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	47 920 550	38 015 090	690 670 549	141 689 233	918 295 422
+ Tilgang	955 888	4 486 909	139 266 351	24 469 178	169 178 326
+ Tilgang ved fusjon	-408 761	172 226	7 948 924	1 634 103	9 346 491
- Avgang		3 027 816			3 027 816
= Anskaffelseskost 31.12.	48 467 677	39 646 409	837 885 824	167 792 514	1 093 792 424
Akk avskrivninger pr 01.01.	9 377 091	20 737 753	79 306 191	-	109 421 035
+ Årets avskrivninger	3 211 315	5 588 504	28 004 363	0	36 804 182
= Akk. Avskrivninger pr. 31.12	12 588 406	26 326 257	107 310 554	0	146 225 217
Balansført verdi pr 31.12.	35 879 271	13 320 153	730 575 269	167 792 514	947 567 207

Driftsmidlenes levetid	5-15 år	5 år	25 år	Avskrives ikke
Metode	lineær	lineær	lineær	

Goodwill, bygninger og driftsløsøre avskrives med lineære avskrivninger over den økonomiske levetiden.

Bygg under oppføring begynner avskrivningen når bygget er ferdig, og tas i bruk. Tomter avskrives ikke.

Goodwill tilknyttet barnehager anskaffet etter 01.01.2011 avskrives lineært over 15 år. Ledelsen har vurdert at det er meget høy sannsynlighet for en langsiktig drift av barnehagene. Basert på dette gir 15 års avskrivningsperiode for goodwill en representativ levetid for denne regnskapsposten. Barnehager anskaffet før 01.01.2011 avskrives lineært over 5 år som tidligere år.

Tilgang goodwill 2014

Margaretalia barnehage AS	kr.	-413 843
Bamsebo barnehage AS	kr.	-942 841
Ekrene natur og gårdsbhg AS	kr.	947 923
Tidligere års justering	kr.	955 888
Sum		547 127

Note 4 Aksjekapital

Selskapets aksjekapital, kr 200.000, er fordelt på 40 aksjer pålydende kr 5.000. Samtlige aksjer eies av Læringsverkstedet Gruppen AS.

Det er utarbeidet konsernregnskap hvor selskapet inngår. Konsernregnskapet utarbeides av Læringsverkstedet Gruppen AS, og kan fås utlevert ved selskapets hovedkontor i Markavegen 2, 2069 Jessheim.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 5 Skatt

5.1 Spesifikasjon av forskjellen mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat:

Resultat før skatt	35 568 638
+ Permanente forskjeller	48 274
+ Endring midlertidige forskjeller	<u>1 850 692</u>
= Årets skattemessige resultat	<u>37 467 604</u>
- Underskudd til fremføring	<u>793 511</u>
= Grunnlag betalbar skatt	<u>36 674 093</u>

5.2 Spesifikasjon av skattekostnaden:

Betalbar skatt 27 %	9 902 005
Endring utsatt skatt / skattefordel	374 236
For lite/ mye avsatt i fjor	<u>-37 234</u>
Skattekostnad	<u>9 565 003</u>

5.3 Spesifikasjon av beregning av utsatt skatt / skattefordel

	31.12.2014	31.12.2013	Endring
Midlertidige forskjeller knyttet til driftsmidler	90 092 221	96 039 244	5 947 023
+ Midlertidige forskjeller knyttet til fordringer	-325 522	-402 899	-77 377
+ Midlertidige forskjeller knyttet til gevinst og tapskonto	208 120	260 150	52 030
+ forskjell knyttet til pensjonsavsetning	-10 037 086	-14 108 071	-4 070 985
+ Underskudd til fremføring		-793 511	-793 511
= Netto endring midlertidige forskjeller	<u>79 937 733</u>	<u>80 992 239</u>	<u>1 057 180</u>
Utsatt skattefordel / skatt (+/-) 27 %	<u>21 583 188</u>	<u>21 867 905</u>	<u>374 236</u>

Midlertidige forskjeller pr.31.12.2013 er inkludert fusjonerte selskaper i 2014, som har skattemessig virkning fra 01.01.

Note 6 Konsernmellomværende

	2014	2013
Fordringer konsernselskap		
Langsiktig fordring konsernselskap	0	61 867 088
kortsiktig fordring konsernselskap	5 649 075	8 990
Kundefordringer konsernselskap	4 932 272	0
= Sum fordring konsernselskap	<u>10 581 347</u>	<u>61 876 078</u>
Gjeld konsernselskap		
Kortsiktig gjeld til konsernselskap	596 362	150867
Langsiktig gjeld til konsernselskap	-	39 621 307
Leverandørgjeld konsernselskap	1 706 493	25 183 036
= Sum gjeld konsernselskap	<u>2 302 855</u>	<u>64 955 210</u>

Se også note 2 Bankinnskudd vedrørende konsernkontosystemet.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 7 Egenkapital

	Aksjekapital	Innskutt EK	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 31.12.2013	200 000	815 040	71 106 823	72 121 863
+ Årets resultat			26 003 635	26 003 635
= Egenkapital 31.12.2014	200 000	815 040	97 110 458	98 125 498

Note 8 Gjeld til og sikkerhetsstillelser

	2014	2013
Gjeld sikret ved pant		
Gjeld til kredittinstitusjoner	867 973 531	748 234 314
= Sum lån sikret ved pant	867 973 531	748 234 314
Bokført verdi eiendeler sikret ved pant		
Fast eiendom	898 367 783	752 876 443
Aksjer	92 841 705	51 385 194
Driftsløsøre	13 320 152	17 448 046
Kundefordringer	16 020 878	8 344 807
= Eiendeler sikret ved pant	1 020 550 518	830 054 490

Alle deltakerne i konsernkontosystemet garanterer solidarisk for netto trekk i ordningen. Deltakerne har også pantsatt kundefordringer og driftstilbehør som sikkerhet for alle trekk og lån ovenfor hovedbanksforbindelsen. Det har i 2014 ikke vært foretatt netto trekk i ordningen, og ingen andre deltakere i ordningen har tatt opp lån.

	2014	2013
Gjeld som forfaller senere enn 5 år		
Gjeld til kredittinstitusjoner	609 112 581	486 448 634

Gjennomsnittlig rente på lån til kredittinstitusjoner var i 2014 på 3,56 %.

Fastrentelån

Det er inngått flere fastrentelån på tilsammen MNOK 353 med en rente på 2,1 % til 5,1 %

Fastrentelånene har en bindingstid på 5-20 år.

Fastrentelånene bokføres ikke til virkelig verdi, men pålydende redusert med betalte avdrag

Note 9 Salgsinntekter – segmenter

Selskapets inntekter er i all hovedsak rettet mot salg av tjenester i Norge, og er fordelt på følgende kategorier:

Virksomhetsområder	2014	2013
Foreldrebetaling	127 738 759	108 292 081
Offentlige tilskudd barnehagedrift	582 462 603	476 530 831
Leieinntekter	871 750	872 894
Annen driftsrelatert inntekt	1 321 986	218 689
Sum inntekter	712 395 098	585 914 495

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 10 Oppkjøp/ Fusjon - 2014

Oppkjøp barnehager – innmat	<u>Oppkjøpstidspunkt</u>
Fagertun Barnehage	01.11.2014
Bekkeberget Barnehage	01.05.2014
Maurtua Barnehage SA (ligger i eget selskap)	01.01.2014

Oppkjøp av selskaper

Randineborg Barnehage AS	100 %
Konfektfabrikken AS	100 %

Gjennomførte innfusjoner av døtre i Læringsverkstedet AS, med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2014. Fusjoner gjennomført uten vederlag.

<u>Selskaper:</u>	<u>Andel</u>	<u>oppkjøpstidspunkt</u>
Margaretalia Barnehage AS	100 %	2013
Bamsebo Barnehage AS	100%	2013
Ekrene Natur og Gårsbarnehage AS	100%	2013

Bokføring og beregning utsatt skatt ved oppkjøp og fusjon

Alle fusjoner i 2014 er gjennomført som forenklet mor/ datterfusjon og bokført etter kontinuitetsmetoden om konsernkontinuitet.

Det beregnes utsatt skatt med 27 % knyttet til identifiserbare merverdier. Goodwill på oppkjøp inngår ikke i utsatt skatt beregningen.

Vi viser også til note 3 om varige driftsmidler og goodwill.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 11 Datterselskaper

Firma	Eierandel/ Stemmerett	Resultat 2014	Egenkapital pr. 31.12.14
Bråvannsåsen Barnehage AS	100 %	92 901	(788 491)
Eidet Barnehage AS	100 %	1 129 467	3 192 407
Fidje Barnehage AS	100 %	634 081	1 114 657
Fjeldebakkane barnehage AS	100 %	77 760	1 260 217
Flekkerøya Barnehage AS	100 %	794 026	2 514 354
Konfektfabrikken Barnehage AS	100 %	(571 465)	(519 209)
Lervig Brygge Barnehage AS	100 %	258 365	596 076
Liantjønn Barnehage AS	100 %	842 324	2 236 193
Læringsverkstedet Hammersborg AS	100 %	119	30 119
Læringsverkstedet Maurtua AS	100 %	26 553	56 553
Midtunbråtet Barnehage AS	100 %	123 234	(751 388)
Læringsverkstedet Søreidtunet AS	100 %	1 288 126	4 856 009
Læringsverkstedet Sørengkaia AS	100 %	(10 991)	19 009
Læringsverkstedet Tåsenløkka AS	100 %	(13 768)	16 232
Nøstodden Barnehage AS	100 %	322 963	(2 448 010)
Presteheia Barnehage AS	100 %	1 143 660	4 109 341
Rabben Barnehage AS	100 %	(284 305)	1 158 372
Randineborg Barnehage AS	100 %	1 250 433	71 415
Ravneheia barnehage AS	100 %	423 595	604 971
Strutsen et Ped. Barnesenter AS	100 %	557 647	4 806 401
Sørlandsparken Barnehage AS	100 %	128 423	(763 346)
Trollberget Barnehage AS	100 %	966 097	2 045 747
Sum		9 179 245	23 417 629

Barnehagene er lokalisert i flere kommuner i Norge med forretningsadresse i Markavegen 2, 2069 Jessheim.

LÆRINGSVERKSTEDET AS

Note 12 Transaksjoner med nærstående

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 1 og mellomværende konsernselskaper er omtalt i note 6.

Morselskap:

Renteinntekt 296 072

Datterselskaper

Rentekostnad 3 152

Netto finansposter

292 920

Selskapets kjøp og salg med nærstående selskaper

Morselskap:

Kjøp av varer og tjenester 40 694 204

Husleie inntekt (700 000)

Andre selskap i samme konsern

Oppføring av barnehagebygg 98 757 106

Kjøp av tjenester 848 589

Husleiekostnad 743 589

Til generalforsamlingen i Læringsverkstedet AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Læringsverkstedet AS, som viser et overskudd på kr 26 003 635. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Læringsverkstedet AS per 31. desember 2014, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Gardermoen, 24. juni 2015

BDO AS

Jan Anders Aalborg
Statsautorisert revisor